Kwartalnik transformacji przemysłowej 3/2026

Webinar Paktu dla polskiego przemysłu

Termin: wtorek, 6 października 2026 r., godz. 10:00–11:45
Forma: spotkanie online, platforma Microsoft Teams

Kontekst

9 grudnia 2025 r. przedstawiciele polskiego przemysłu przekazali Ministrowi Finansów i Gospodarki Andrzejowi Domańskiemu „Pakt dla polskiego przemysłu". Wskazali w nim kierunki działań niezbędne do utrzymania konkurencyjności gospodarki w warunkach transformacji energetycznej. Od tego czasu na poziomie europejskim trwają prace nad kolejnymi instrumentami wspierającymi modernizację przemysłu „made in Europe". Polska polityka przemysłowa rozwija się, ale z opóźnieniem – strategia przemysłowa pozostaje zapowiedzią w niedawno ukończonym KPEiK, brakuje również planu rozwoju instytucji i regulacji w wielu ważnych obszarach (local content, inwestycje, cyrkularność, infrastruktura). Utrudnia to podejmowanie długofalowych decyzji inwestycyjnych i pełne wykorzystanie nadchodzących instrumentów unijnych, na co zwracaliśmy uwagę podczas inauguracji kwartalnika 6 maja. W porównaniu z I kwartałem kolejny przynosi ambitne zapowiedzi w obszarze wsparcia inwestycji, takie jak program #Polskalnwestuje, oraz postęp w regulacjach dotyczących technologii CCS. Niezmiennie jednak, wobec skali gospodarczych i środowiskowych wyzwań stojących przed Polską, potrzebujemy strategicznego przyspieszenia w zarządzaniu przemysłem.

Webinar zaplanowany na 6 października stanowi kolejny etap działalności Paktu. W ramach cyklicznych spotkań prezentujemy wyniki kwartalnego monitoringu realizacji polityki przemysłowej w Polsce, omawiamy postępy (lub ich brak) w realizacji postulatów Paktu oraz działania priorytetowe na kolejny kwartał. W trzeciej edycji ocenimy rezultaty pracy rządu w polityce gospodarczej, poznamy perspektywę administracji publicznej oraz zapoznamy się z wynikami analizy Instytutu Reform dotyczącej systemu „Auctions as a Service" oraz związanych z nim szans i wyzwań w zakresie transformacji przemysłu.

Agenda

10:00–10:10	**Otwarcie** Powitanie uczestników, informacje bieżące wokół Paktu dla polskiego przemysłu Monika Helak, starsza analityczka ds. polityk publicznych, Instytut Reform
10:10–10:20	**Podsumowanie monitoringu: gdzie jesteśmy w III kwartale 2026 r. i jakie powinny być priorytety na kolejne kwartały?** Maciej Lipiński, analityk ds. polityki energetyczno-klimatycznej, Instytut Reform Halina Jagielska, młodsza analityczka ds. klimatu i energii, Instytut Reform • Co wydarzyło się w III kwartale w świetle oczekiwań Paktu? • Co się nie wydarzyło i dlaczego jest to problem? • Co powinno się wydarzyć w IV kwartale i jak to osiągnąć?
10:20–10:35	**Komentarz przedstawiciela administracji** Zbysław Ziemacki, Dyrektor Departamentu Innowacyjności i Polityki Kosmicznej, Ministerstwo Rozwoju i Technologii
10:50–11:05	**Kolejne kroki – dyskusja moderowana** Moderacja: Aleksander Śniegocki, Prezes Zarządu, Instytut Reform
11:05–11:15	**Prezentacja wniosków z publikacji Instytutu Reform „Auctions as a Service"** Aneta Stefańczyk, analityczka ds. polityk publicznych, Instytut Reform
11:15–11:45	**Auctions as a Service: dyskusja o wnioskach i potencjalnych rozwiązaniach** Ewelina Daniel, Policy Officer, Komisja Europejska (DG CLIMA) Aneta Stefańczyk, analityczka ds. polityk publicznych, Instytut Reform

Podsumowanie spotkania

Kwartalnik transformacji przemysłowej 3/2026 – stopniowy postęp, niepewne fundamenty

Podsumowanie prezentacji

Prezentacja 1: Podsumowanie monitoringu – gdzie jesteśmy po III kwartale 2026 r.?

Maciej Lipiński, analityk ds. polityki energetyczno-klimatycznej, oraz Halina Jagielska, młodsza analityczka ds. klimatu i energii, Instytut Reform

W prezentacji omówiono postępy i luki w polityce przemysłowej w III kwartale 2026 r. W obszarze finansowania odnotowano działania dotyczące obniżania kosztów energii (projekt UD459) oraz wsparcia produkcji czystych technologii (projekt UC156), a także zapowiedzi uruchomienia instrumentu Investment Booster. Zwrócono również uwagę na znaczenie nowych ram pomocy publicznej CISAF (Clean Industrial Deal State Aid Framework), które mają ułatwić państwom członkowskim wspieranie inwestycji w czyste technologie i dekarbonizację przemysłu i o których wprowadzenie od dawna apelowano w ramach działań Paktu dla polskiego przemysłu. Jednocześnie wskazano, że rozwiązania dotyczące cen energii mają charakter tymczasowy i nie usuwają strukturalnych przyczyn ich wysokiego poziomu. Nadal brakuje krajowego programu wspierającego dekarbonizację procesów przemysłowych.

W obszarze strategii nie odnotowano istotnego postępu w przygotowaniu kompleksowej strategii transformacji przemysłowej. Strategia Rozwoju Polski do 2035 r. pozostawała nieprzyjęta, choć zakończono konsultacje krajowych inteligentnych specjalizacji. Pozytywnie oceniono uruchomienie przez GUS pilotażowego monitoringu local content w dużych projektach energetycznych o wartości powyżej 50 mln zł.

W zakresie regulacji zwrócono uwagę na przyjęcie rozporządzenia taryfowego, prace nad deregulacją pozwoleń zintegrowanych oraz rozwój unijnych propozycji dotyczących elektryfikacji, zamówień publicznych i wykorzystania środków z systemu ETS. Podkreślono jednak, że pojedyncze działania nie zastępują spójnego, długofalowego podejścia. W obszarze dialogu pozytywnie oceniono konsultacje krajowych inteligentnych specjalizacji, wskazując zarazem na potrzebę trwalszego, sformalizowanego dialogu administracji z przemysłem.

Prezentacja 2: Krajowe inteligentne specjalizacje i perspektywa wsparcia rozwoju technologii

Zbysław Ziemacki, Dyrektor Departamentu Innowacyjności i Polityki Kosmicznej, Ministerstwo Rozwoju i Technologii

Omówiono koncepcję Krajowych Inteligentnych Specjalizacji (KIS), których celem jest lepsze ukierunkowanie ograniczonych środków krajowych i unijnych. Wskazano, że przy ocenie obszarów brano pod uwagę m.in. znaczenie dla bezpieczeństwa i odporności gospodarczej, potencjał budowania przewag konkurencyjnych, możliwości rynkowe, dostępne kompetencje, pozycję w łańcuchach wartości oraz wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy.

Zapowiedziano koncentrację na siedmiu obszarach specjalizacji: biotechnologii medycznej i farmacji, technologiach medycznych, zdrowej żywności i rolnictwie 4.0, zielonej energii i elektryfikacji, mobilności, cyfryzacji, zaawansowanych materiałach i surowcach wraz z recyklingiem oraz bezpieczeństwie, obronności i przestrzeni kosmicznej. Wskazano na powiązania tych obszarów z energetyką, magazynowaniem energii, technologiami bateryjnymi, sieciami smart grid i rozwojem krajowych łańcuchów wartości.

Przedstawiciel Ministerstwa podkreślił znaczenie spójności dokumentów strategicznych, w tym krajowych inteligentnych specjalizacji i przygotowywanej polityki energetycznej państwa. Zwrócił także uwagę na potrzebę zwiększenia udziału polskich podmiotów w programach zarządzanych centralnie przez Komisję Europejską, w tym w przyszłym Europejskim Funduszu Konkurencyjności. Ministerstwo zadeklarowało otwartość na dialog z biznesem, organizacjami branżowymi i środowiskiem eksperckim.

Prezentacja 3: Auctions as a Service – dodatkowa ścieżka wsparcia dekarbonizacji przemysłu

Aneta Stefańczyk, analityczka ds. polityk publicznych, Instytut Reform

Przedstawiono mechanizm Auctions as a Service jako możliwość uruchomienia przez państwa członkowskie krajowego finansowania dla projektów, które uczestniczą w aukcjach Funduszu Innowacyjnego, ale nie uzyskały wsparcia z budżetu unijnego. Polska dotychczas nie skorzystała z tego rozwiązania. Mechanizm może zwiększać liczbę realizowanych projektów bez konieczności projektowania od podstaw odrębnego konkursu i przechodzenia całej procedury pomocy publicznej.

Prezentacja 4: Auctions as a Service – doświadczenia Komisji Europejskiej i możliwości wsparcia dekarbonizacji przemysłu w państwach członkowskich

Ewelina Daniel, Dyrekcja Generalna ds. Działań w dziedzinie Klimatu (DG CLIMA), Komisja Europejska

Omówiono doświadczenia z wdrażania mechanizmu Auctions as a Service w innych państwach. W ciągu pierwszych lat dzięki temu mechanizmowi uruchomiono dodatkowe projekty, mobilizując blisko 3 mld euro środków krajowych, głównie w Hiszpanii i Niemczech. Podkreślono także znaczenie bieżącego informowania firm o kolejnych aukcjach, w tym planowanych na grudzień 2026 r. aukcjach dotyczących dekarbonizacji ciepła przemysłowego i wodoru.

Perspektywy kluczowych interesariuszy

Instytut Reform

- W polityce przemysłowej widoczny jest postęp w obszarze instrumentów finansowych, ale nadal brakuje stabilnych ram strategicznych, które określałyby długoterminowy kierunek transformacji.
- Potrzebne jest rozpoczęcie przejrzystego procesu przygotowania kompleksowej strategii przemysłowej, z udziałem przedsiębiorstw, organizacji branżowych i ekspertów.

- Pilnie należy uruchomić krajowe wsparcie dla dekarbonizacji procesów przemysłowych, np. poprzez wykorzystanie aukcji Funduszu Innowacyjnego i mechanizmu Auctions as a Service.
- Rekomendowano wypracowanie trwałych rozwiązań obniżających koszty energii, tak aby tymczasowe ulgi przełożyły się na inwestycje w czystą energię i efektywność energetyczną.

Ministerstwo Rozwoju i Technologii

- Podkreślono znaczenie spójności polityki przemysłowej i energetycznej oraz gotowość do współpracy z administracją, regionami i interesariuszami społecznymi.
- Zwrócono uwagę na potrzebę zwiększania skuteczności udziału polskich podmiotów w programach unijnych zarządzanych centralnie.

Komisja Europejska

- Wyjaśniono, że Auctions as a Service pozwala państwom członkowskim uzupełnić finansowanie unijne środkami krajowymi i wesprzeć dodatkowe projekty wyłonione w aukcjach Funduszu Innowacyjnego.
- Podkreślono, że mechanizm może przyspieszyć uruchamianie pomocy publicznej, ponieważ opiera się na procedurze aukcyjnej i przygotowanych rozwiązaniach Komisji.
- Zachęcono do szerszego promowania aukcji wśród przedsiębiorstw, zwłaszcza w sektorach, w których możliwa jest elektryfikacja ciepła przemysłowego.

Sektor prywatny i organizacje branżowe

- Z dyskusji wynikała potrzeba lepszego informowania polskich przedsiębiorstw o dostępnych instrumentach oraz wcześniejszego przygotowywania projektów do kolejnych aukcji.
- Wskazano, że niska liczba polskich zgłoszeń nie musi wynikać z braku konkurencyjności projektów, lecz może wiązać się z ograniczoną znajomością mechanizmu i krótkim czasem na przygotowanie wniosków.

Główne tematy dyskusji

Blok tematyczny 1: Strategia przemysłowa i koordynacja polityk publicznych

Uczestnicy podkreślali, że postęp w uruchamianiu instrumentów finansowych nie wystarczy bez długoterminowej strategii przemysłowej i jasnych priorytetów. Zwrócono uwagę na potrzebę powiązania Krajowych Inteligentnych Specjalizacji z dokumentami strategicznymi. Wskazywano również, że formalny, systemowy dialog z interesariuszami powinien uzupełniać konsultacje dotyczące pojedynczych dokumentów.

Blok tematyczny 2: Finansowanie inwestycji i koszty energii

Dyskusja dotyczyła projektów UD459 i UC156, krajowych instrumentów wsparcia oraz potrzeby trwałego rozwiązania problemu wysokich kosztów energii. Zwrócono uwagę, że działania tymczasowe mogą dać przedsiębiorstwom czas,

ale powinien on zostać wykorzystany na inwestycje w efektywność energetyczną i czyste źródła energii.

Blok tematyczny 3: Auctions as a Service i udział polskich firm w aukcjach UE

W odpowiedzi na pytania wyjaśniono, że pojedyncze polskie zgłoszenia pojawiały się w niektórych aukcjach, w tym dotyczących wodoru, jednak ich liczba była niewielka w porównaniu ze skalą polskiego przemysłu. Rozbieżność w ocenie udziału polskich firm wynikała z omawiania różnych rodzajów aukcji. Przedstawicielka Komisji Europejskiej zaznaczyła, że nie można z góry prognozować wyników kolejnej aukcji, ale prowadzone są działania promocyjne, by zwiększyć liczbę kandydatów.

Zwrócono uwagę na szeroki zakres zastosowania aukcji na ciepło przemysłowe: mogą z nich korzystać m.in. przedsiębiorstwa z branży chemicznej, papierniczej i spożywczej oraz z sektora żelaza i stali. Projekty są grupowane według zakresu temperatur, dzięki czemu konkurują z podobnymi przedsięwzięciami. Aukcje mają być organizowane cyklicznie, co daje firmom możliwość przygotowania się także do kolejnych edycji.

Zidentyfikowane bariery

- Brak przyjętej, kompleksowej strategii przemysłowej i niewystarczająca koordynacja dokumentów strategicznych.
- Niepewność co do długoterminowego kierunku polityki oraz opóźnienia w uruchamianiu części instrumentów wsparcia.
- Ograniczona świadomość przedsiębiorstw dotycząca możliwości udziału w europejskich aukcjach oraz krótki czas na przygotowanie wniosków.
- Wysokie i zmienne koszty energii elektrycznej.
- Brak decyzji o wykorzystaniu mechanizmu Auctions as a Service.

Najważniejsze rekomendacje

Dla administracji publicznej

- Zapewnić spójność strategii przemysłowej, energetycznej i klimatycznej oraz krajowych inteligentnych specjalizacji.
- Przyspieszyć przygotowanie krajowego programu wsparcia dekarbonizacji procesów przemysłowych i rozważyć wykorzystanie Auctions as a Service.
- Przekuć tymczasowe działania obniżające koszty energii w długofalowe rozwiązania wspierające czystą energię i efektywność energetyczną.
- Wspierać przedsiębiorstwa w dostępie do programów zarządzanych centralnie przez Komisję Europejską oraz poprawić informowanie o dostępnych instrumentach.

Dla sektora prywatnego

- Monitorować kolejne aukcje Funduszu Innowacyjnego i odpowiednio wcześnie przygotowywać projekty dekarbonizacyjne.
- Analizować potencjał elektryfikacji ciepła przemysłowego oraz możliwości uzyskania wsparcia w ramach aukcji.

- Przekazywać administracji i organizacjom branżowym informacje o barierach, potrzebach inwestycyjnych i zainteresowaniu dostępnymi mechanizmami.

Dla organizacji branżowych i środowiska eksperckiego

- Upowszechniać wiedzę o Auctions as a Service oraz kolejnych aukcjach wśród potencjalnych wnioskodawców.
- Kontynuować dialog z administracją w sprawie strategii przemysłowej, kosztów energii i wsparcia dla dekarbonizacji.
- Wspierać wymianę doświadczeń i przygotowanie przedsiębiorstw do konkurencji o środki europejskie.

Wnioski końcowe

Spotkanie pokazało, że w III kwartale 2026 r. pojawiły się istotne sygnały postępu w zakresie finansowania transformacji przemysłowej i porządkowania priorytetów technologicznych. Jednocześnie fundamenty strategiczne pozostają niepewne: brakuje kompleksowej strategii przemysłowej, trwałych rozwiązań dotyczących kosztów energii oraz krajowego programu wsparcia dekarbonizacji procesów przemysłowych.